

HIR
HIR MALMÖHUS

Gödselregler

Kerstin Andersson, HIR Malmöhus AB
0708-161026

HIR
HIR MALMÖHUS

All gödselspridning är förbjuden 1 november – 28 februari.

HIR
HIR MALMÖHUS

Gödselmedel får inte spridas på snötäckt eller frusen mark.

- Tjälén ska ha gått ur marken till ett djup av minst 15-20 cm.
- Spridning på tillfällig nattfrost är ok.
- Om det ligger snö fläckvis kvar på fältet, undvik att sprida på dem!
- Spridning på vattenmättad och översvämmad mark är inte tillåtet.

HIR
HIR MALMÖHUS

Krav vid stallgödselspridning

- Stallgödsel som sprids på obevuxen mark ska myllas ner inom 4 timmar.
- Flytgödsel i växande gröda ska ske genom
  - Bandspridning
  - Myllningsaggregat
  - Teknik med 1 del gödsel + 1/2 del vatten
  - Spridning följd av bevattning/regn, 10 mm senast inom 4 timmar.

Totalt spridningsförbud av gödsel om marken lutar mer än 10 % mot sjö eller vattendrag.

- Med vattendrag menas bäck, å, flod, älv, kanal eller damm. Märgelhål och dike är inte med i definitionen.
- Betande djur är undantagna från regeln.

forts. 10 % lutning

- Referensområdet är minst 50 m.
- Använd Lantmäteriets Fastighetskarta som referens.
- Nivåskillnaden i höjd får vara 5 m på 50 m.

Totalt spridningsförbud av gödsel 2 m från fältkant intill sjö eller vattendrag.

Betande djur är undantagna från regeln.

T ex kombisådd är alltså inte möjlig.

Rekommendation: anlägg skyddszon.

1 augusti – 31 oktober

- Stallgödsel/org gödselmedel får endast spridas
  - i växande gröda
  - före höstsådd på lerjordar
  - före höstoljeväxter
- Fastgödsel får spridas på obevuxen mark och i växande gröda 1-31 okt.
- Fjäderfärgödsel får endast spridas i växande gröda.

På jordar med < 15 % ler får stallgödsel endast spridas inför sådd av höstoljeväxter och i växande gröda.

- Det är du som ska kunna visa att lerhalten är över 15 %.
- Du får aldrig gödsla mer än vad grödan behöver på hösten, vilket innebär att höstspridning i växande gröda måste motiveras.

Inför höstsådd av oljeväxter får max 60 kg lättillgängligt kväve tillföras per ha.

- Spridningsförluster får inte räknas bort, vilket innebär att du i praktiken inte kan tillföra 60 kg N/ha om du gödslar med stallgödsel.

Forts. höstspredning oljeväxter

Ex 1. Max 25 ton svinflyt får tillföras. Med en utnyttjandegrad på 85 % blir det 51 kg N/ha.

Ex 2. Max 43 ton nötfastgödsel får tillföras. Med en utnyttjandegrad på 60 % blir det 36 kg N/ha.

Detta gäller stallgödsel + mineralgödsel tillsammans, dvs du får inte kompletteringsgödsla ovanstående exempel med handelsgödsel.

På lerjordar får övriga höstsådda grödor höstgödas med högst 40 kg lättillgängligt kväve/ha.

Även här gäller att spridningsförlusterna i stallgödseln inte får räknas bort.

En växtodlingsplan ska upprättas.

- Planen krävs för att visa att gödseln är tillförd utifrån grödans behov.
- Hänsyn ska tas till förväntad skörd, förfruktseffekt, stallgödselns långtidseffekt, ev mulljord samt tillförd mängd stallgödsel eller org. gödselmedel.

Max 22 kg fosfor/ha och år får tillföras.

- Gäller stallgödsel och andra organiska gödselmedel (t ex slam).
- Räknas på ett genomsnitt på fem år och på hela spridningsarealen.
- Långliggande trädor o dyl ska inte räknas med i spridningsarealen.
- Beräkna fosformängden utifrån schablonvärden eller fosforbalans.

Forts. 22 kg fosfor

– Fosforbalans beräknas utifrån:

- IN: inköpt foder, inköpta djur, fodervaror från egna gården.
- UT: levererade produkter (mjölk, kött, ägg mm), sålda djur, kadaver

Skillnaden mellan in- och utgående mängd fosfor är den fosfor som utsöndras. Dela den med 22 kg för att få fram spridningsarealen.

Glöm inte andra org gödselmedel (t ex ekogödselmedel, slam och fruktsaft).

Max 170 kg totalkväve/ha och år får tillföras.

- Gäller stallgödsel och ska slås ut på hela spridningsarealen.
- I praktiken är det ofta fosfor-regeln som begränsar.

Dokumentera bortförd eller mottagen stallgödsel/org gödsel.

- Gödselslag.
- Mängd totalfosfor i gödseln (alt djurslag och antalet djur).
- Mängd gödsel.
- Datum.
- Från/till vem.

En lagringsbehovs-beräkning för stallgödsel ska finnas.

- 8 månaders lagringskapacitet för nöt, får, häst och getter.
- 10 månader för övriga djurslag.
- (6 mån om 2-10 djurenheter).
- Utgå från tabell 17, sid 59 i Miljöhousesyn eller ta hjälp av Greppa Näringen.

Täckning av brunn

- Flytgödsel/urinbrunnen ska vara täckt med svämtäcke eller tak.
- Påfyllning ska ske under täckningen.

Stukalagring

- Kolla med kommunen!
- Stapelbar gödsel, minst 1 m.
- Så kort lagringstid som möjligt.
- Längre lagringstid ok om mer halm, lågt kväveinnehåll eller komposterad gödsel.

Forts Stukalagring

- Välj plats med omsorg. Undvik platser med risk för utlakning, ytavrinning eller översvämning. Undvik även jordar med läckagerisk.
- Anpassa mängden gödsel utifrån vad som är motiverat att sprida på fältet.
- Flytta lagringsplatsen på samma fält. Vart 5:e år på samma plats.
- Undvik platser där närboende kan bli störda av lukt och flugor.

Tvårvillkor – de vanligaste felen 2013!

- Gödslings/växtodlingsplan
- Lagringsbehov för stallgödsel

Andra fel:

- Stallgödseljournal – hur mycket fosfor motsvarar den gödsel man tar emot eller levererar?
- Dåligt täckta gödselbrunnar.
- Brist på spridningsareal utifrån nya fosforregler.